

LIMBURG

PERSBERICHT

Hasselt, 26 april 2017

Derde investeringsrapport UNIZO Limburg en VKW Limburg:

Limburgse bedrijven handhaven hoog investeringsritme

Verlaging vennootschapsbelasting zou 9 op 10 nog meer doen investeren

- **Opvallend meer investeringen in strategievorming, ICT, online applicaties en e-commerce**
 - **Investerings zijn hefboom voor extra jobs in 3 op 10 bedrijven**
 - **Groeiambitie en aantrekkende economie zijn belangrijkste investeringsimpulsen**
- **Maar ook obstakels: hoge lasten op kop, gebrek aan eigen middelen en administratieve overlast nemen toe**

De groeiambitie van onze Limburgse bedrijven zorgt ervoor dat zij hun investeringen op een hoog niveau blijven aanhouden: maar liefst 2 op de 3 Limburgse bedrijven hebben concrete investeringsplannen in de komende 12 maanden. Dat blijkt uit het derde investeringsrapport van ondernemersorganisaties UNIZO Limburg en VKW Limburg bij 420 Limburgse werkgevers.

Naast de groeiambitie blijkt ook de aantrekkende economie een belangrijke drijfveer om meer en sneller te investeren. Investerings in uitrusting en machines zijn de voornaamste investeringspost, maar ICT-infrastructuur, e-commerce en strategievorming komen opvallend sterker op het voorplan. Bij 3 op 10 bedrijven die investeren in vaste activa worden door de investeringen ook bijkomende jobs gecreëerd. De te hoge fiscale en sociale lasten in ons land worden nog nadrukkelijker genoemd, door 1 op 2 bedrijven, als het voornaamste obstakel. Ook gebrek aan eigen middelen en de administratieve overlast stijgen met stip als obstakel dat er toe leidt dat men niét of minder investeert. Het delokalisatiebeest lijkt wat getemd, maar met 1 op 6 Limburgse bedrijven, blijft het gevaar

uitdrukkelijk om de hoek loeren, vooral in de productie en bij grote bedrijven, terwijl dit net de bedrijven zijn die vandaag het meest investeren.

Een algemene en permanente loonlastenverlaging blijft de absolute prioriteit voor het Limburgs bedrijfsleven om investeringen te stimuleren. Maar opvallend: een verlaging van de vennootschapsbelasting naar 25% zou voor 9 op 10 bedrijven een duidelijke positieve invloed op hun investeringsgedrag hebben.

Bart Lodewyckx, gedelegeerd bestuurder UNIZO Limburg: “De Limburgse ondernemers geloven duidelijk in de toekomst en zitten vol *groeiambitie*. De hoge investeringsbereidheid die we nu voor het derde jaar op rij meten, geeft ook een concrete invulling aan het algemene positieve ondernemerssentiment dat in onze Polsslag Ondernemend Limburg naar voren komt. De ondernemers zeggen dus niet alleen dat ze vertrouwen hebben in de toekomst, maar ze investeren er effectief in en werven er ook voor aan. Ik merk dagelijks in gesprekken met ondernemers jammer genoeg wel dat men het gevoel heeft dat de regering na de eerste goede stappen op het vlak van loonkosten ter plaatse blijft trappelen. De ondernemers kunnen die eerste inspanningen zeker appreciëren, maar er is nood aan én een volgehouden beleid én bijkomende maatregelen om investeringen mogelijk te maken en te verhogen. En laten we dan ook vooral gaan voor *structurele oplossingen* en maatregelen: op het vlak van loonlasten en vennootschapsbelasting, maar ook qua administratieve vereenvoudiging en financieringsnoden. De lijstjes van prioriteiten en obstakels zijn al langer gekend, hoog tijd om er wat van te kunnen afstrepen.”

Ruben Lemmens, gedelegeerd bestuurder VKW Limburg: “Het is erg positief vast te stellen dat onze Limburgse bedrijven hun investeringsritme op peil houden en voluit blijven investeren in hun toekomst. Vooral de veel hogere inzet op strategievorming en digitalisering springt daarbij in het oog. Een positief signaal, dat aantoont dat bij onze ondernemers het besef groeit dat de wereld radicaal aan het veranderen is en je als bedrijf moet bezig met zijn jouw antwoord daarop. Anderzijds stellen we ook vast dat, ondanks de aantrekkende economie, er wel geen *verdere* versnelling van het investeringsritme kon worden vastgesteld. Door het nog hoge niveau is dat niet verontrustend, maar het toont wel aan dat nieuwe vertrouwenwekkende signalen vanuit het beleid nodig zijn. *Investeren* in onze concurrentiekracht loont, dat is intussen duidelijk, getuige de vele extra jobs die dankzij onze bedrijven werden gecreëerd. Maar het mag nu niet stilvallen. De loonkostenhandicap neemt terug toe als belangrijkste obstakel om te investeren. En het steeds maar uitblijven van een verlaging van de vennootschapsbelasting laat duidelijk een enorme extra boost voor onze economie liggen. 9 van de 10 bedrijven zouden daardoor immers *extra* investeren.”

Limburgse bedrijven blijven investeren op hoog niveau

In 2 op 3 bedrijven in Limburg (64%) staan de komende 12 maanden investeringen gepland. Het sterke investeringsniveau van een jaar geleden (65%) wordt dus aangehouden. In 2015 gaf 60% aan te willen investeren. Het gaat hierbij zowel om materiële investeringen in infrastructuur en rollend materieel als om investeringen in strategievorming, marketing, vorming & opleiding,

In de productiesector ligt de investeringsplanning het hoogst, met 3 op 4 investerende productiebedrijven in het komende jaar. In de detailhandel plant 55% investeringen in hun zaak. De **investeringsplannen nemen toe naarmate het bedrijf groter is**, van 4 op 10 investerende bedrijven met minder dan 5 werknemers, tot maar liefst 100% bij de bedrijven met meer dan 250 werknemers.

Meer investeringen in ICT-infrastructuur en e-commerce

De populairste investeringspost zijn voor het tweede jaar op rij de niet-verbruiksgoederen: **uitrusting, machines, productielijnen, meubilair, ... voor 3 op 4 bedrijven**. De sterkste groeiers vinden we dit jaar op het vlak van investeringen in **ICT-infrastructuur** (hardware, van 6 op 10 naar 7 op 10 bedrijven, vooral vervangingsinvesteringen) en in **online applicaties & e-commerce** (van 1 op 3 naar 1 op 2 bedrijven, in hoofdzaak uitbreidingsinvesteringen). Ook **software** (voor 6 op 10) en **rollend materieel** (voor 1 op 2 bedrijven) zitten nog in de top, en beiden op hetzelfde niveau als vorig jaar.

Wat de baksteen in de maag van de Limburgse ondernemers betreft, blijkt deze iets minder zwaar dan de voorheen: **3 op 10 wil investeren in gebouwen op de huidige locatie** (4 op 10 vorig jaar). Telkens **circa 1 op 6 ondernemers kijkt uit naar bijkomende locaties of een nieuwe locatie/verhuis**.

In **3 op 10 bedrijven** die investeren in vaste activa wordt **bijkomende tewerkstelling gecreëerd**. Bij 6 op de 10 blijft het personeelsbestand status quo na – of dankzij – de investering.

Bedrijven zetten sterker in op strategievorming

Het Limburgs bedrijfsleven investeert daarnaast ook in **vorming en opleiding** (in 2 op 3 bedrijven), **marketing & communicatie** (6 op 10) en in **innovatie** (bijna 4 op 10) scoren hoog.

In vergelijking met een jaar geleden is het vooral de **stijgende investering in strategisch advies, strategievorming en managementconsultancy**

opvallend, van 1 op 10 naar 4 op 10 Limburgse bedrijven.

3 op 10 Limburgse bedrijven investeren in het **vergroten van het personeelsbestand, los van andere investeringen**. Ook dat is een belangrijke stijging (van 20% in 2015 naar 30% nu).

Internationalisering blijkt opnieuw niet als het meest strategische punt op de gemiddelde Limburgse bedrijfsagenda te staan, met ‘slechts’ **1 op 5** Limburgse bedrijven die hierin investeren. Bij de **productiebedrijven** ligt dit evenwel op 44%.

Impuls om te investeren: groeiambitie en aantrekkende economie

Een **duidelijke groeiambitie** is voor het derde jaar op rij afgetekend dé **doorslaggevende reden voor bijna 3 op 4 Limburgse bedrijven** om te investeren.

Voor nog eens **1 op 3 ondernemingen** zijn **verbeterende marktomstandigheden in de sector** en voor **1 op 4 de algemene betere economische vooruitzichten** een reden om meer

of sneller te investeren. Deze 2 redenen maken hiermee een ferme sprong vooruit in vergelijking met de vorige peilingen.

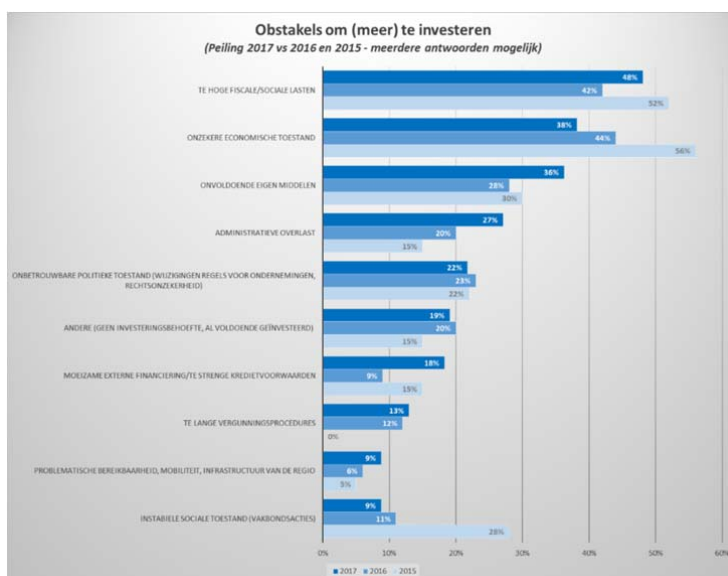
Obstakels: te hoge lasten op kop, gebrek aan eigen middelen en administratieve overlast nemen toe

Te hoge fiscale en sociale lasten blijven onmiskenbaar hét probleem: bijna 1 op 2 Limburgse bedrijven blijven met de Belgische loonkostenproblematiek in hun maag zitten. Voor bedrijven met concrete investeringsplannen is dit het voornaamste pijnpunt.

De **onzekere economische toestand** voert niet langer de lijst aan, maar wordt toch nog door 4 op 10 vernoemd. In 2016 waren dit echter nog bijna 6 op 10 bedrijven. De onzekere economische toestand speelt iets meer bij bedrijven die het komende jaar (nog) niet investeren (bijna 1 op 2) dan bij bedrijven die de investeringsbeslissing al genomen hebben (bij 3 op 10). Bijgevolg zit er bij **onze bedrijven nog veel potentieel om te investeren, wanneer de economische toestand (verder) opklaart**.

Onvoldoende eigen middelen beperkt **1 op 3** bedrijven in hun investeringen, een toename ten opzichte van vorig jaar (3 op 10). De uitbouw van het eigen vermogen van onze Limburgse bedrijven verdient meer aandacht. Daarnaast wordt ook - enigszins verrassend - het **moeizaam verkrijgen van externe financiering** meer vermeld (1 op 5).

De **administratieve overlast** gaat

steeds zwaarder wegen op de investeringen zo blijkt uit de voortgezette stijging van 15% in 2015 naar nu 30%. Te lange vergunningsprocedures worden bovendien apart vermeld door meer dan 1 op 10 ondernemingen.

Opmerkelijk is dat de minder grote sociale onrust vandaag ook duidelijk bijdraagt aan een grotere investeringsbereidheid: een instabiele sociale toestand veroorzaakt door vakbondsacties en stakingenvalt als vermeld obstakel terug van 3 op 10 in 2015 naar minder dan 1 op 10 bedrijven nu.

Ondanks de inspanningen om de loonkostenhandicap in ons land te verlagen, overweegt nog steeds **1 op 6 Limburgse ondernemingen een delokalisatie** van minstens een gedeelte van hun activiteiten en investeringen naar het buitenland. In vergelijking met de voorbije 2 jaren is dit aandeel wel afgenomen, van 22% naar 16%. Het gevaar op een delokalisatie is het grootste bij **productiebedrijven** (bij 3 op 10) en bij **grote bedrijven** met 100-249 werknemers (1 op 4) en met meer dan 250 werknemers (bij 1 op 3).

Noodzakelijke maatregel: loonlasten verder verlagen, ook vennootschapsbelasting op tafel

Limburgse bedrijven blijven dan ook **1 absolute prioriteit** zien voor de overheden om investeringen te stimuleren: **7 op 10 bedrijven hameren op een verdere algemene en permanente loonlastenverlaging voor al het personeel.**

Voor 1 op 3 bedrijven kunnen **investeringssteun in de vorm van subsidies** en voor 3 op 10 ook andere **gerichte subsidies** voor opleiding, export of innovatie een duwtje in de rug zijn. Een **tijdelijke loonlastenverlaging** voor extra gecreëerde arbeidsplaatsen wordt eveneens door 3 op 10 bedrijven vermeld, een stijging ten opzichte van vorig jaar (toen 1 op 4).

Als extra vraag werd ook gepeild naar het mogelijk effect van een verlaging van de vennootschapsbelasting in ons land. **Voor meer dan 9 op 10 Limburgse ondernemingen zou een verlaging van de vennootschapsbelasting naar 25% een positieve invloed hebben op het investeringsgedrag van hun onderneming.** Vooral de groothandel (96%) en de productiesector (95%) en de middelgrote en grote bedrijven kijken uit naar een dergelijke lastendaling, als aanzet om (meer) te investeren.

Stelling: Een verlaging van de vennootschapsbelasting naar 25% zou een positieve invloed hebben op het investeringsgedrag van mijn onderneming.					
Volgens sector	NIET AKKOORD	AKKOORD	Volgens grootte	NIET AKKOORD	AKKOORD
Bouw	9%	91%	minder dan 5	12%	88%
Detailhandel	14%	86%	5-9	12%	88%
Diensten	9%	91%	10-19	11%	89%
Groothandel	4%	96%	20-49	2%	98%
Productie	5%	95%	50-99	8%	92%
Totaal	9%	91%	100-249	4%	96%
			250 of meer	4%	96%
			Totaal	9%	91%

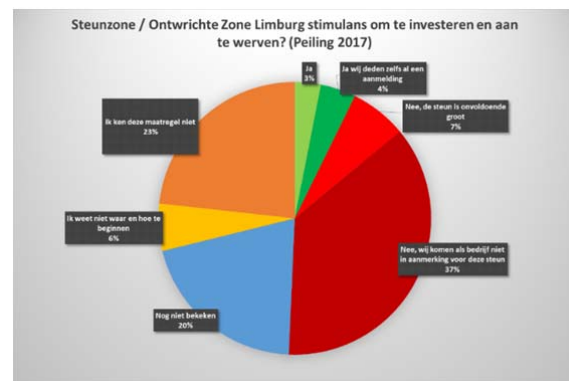
Steunzone Limburg beter bekend, maar onvoldoende als investeringsimpuls

In het licht van 2 jaar erkenning als Steunzone/Ontwrichte Zone Limburg, blijkt dat de Limburgse bedrijven in vergelijking met een jaar geleden globaal gezien beter op de hoogte zijn van de Steunzonemaatregel. Tegelijkertijd hebben ook veel meer bedrijven kunnen vaststellen dat zij niet voor de maatregel in aanmerking komen.

De erkenning van Limburg als steunzone/ontwrichte zone is voor 7% van

belang om te investeren; 4% zegt er al gebruik van gemaakt te hebben. De maatregel is bij bijna 1 op 2 ondernemingen onvoldoende bekend. Nog eens bijna 4 op 10 bedrijven zeggen niet in aanmerking te komen wegens een verkeerde ligging, een uitgesloten activiteit of door de strenge(re) voorwaarden voor grote bedrijven. Voor 7% is de steun onvoldoende groot als stimulans om te investeren.

Dit statuut van Limburg is belangrijk als investeringssteun, maar is vandaag op zich onvoldoende om bedrijven over de streep te trekken om te investeren. De - weliswaar beperkte - uitbreiding van de steunzone met ontbrekende incubatoren en twee brownfieldprojecten is alvast een goede stap. We blijven er echter op aandringen om snel uitvoering te geven aan een bijkomend aantal wetgevende aanpassingen die momenteel door minister Johan Van Overtveldt worden voorbereid, om de maatregel nog eenvoudiger en toegankelijker te maken.

In bijlage vindt u het volledige cijferrapport van deze bevraging.